

Pytanie:

Pytanie: dotyczące prac na wysokości powyżej 1m i 3m przy użyciu drabiny.

Czy pracownik może te prace wykonywać sam i czy jestem zobowiązany przeszkolić pracownika w jakiś szczególny sposób?

W odpowiedzi na zadane pytanie informuję, że:

Przepisy regulujące powyższe zagadnienie to:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (J.t.: Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650; zm.: Dz. U. z 2007 r. Nr 49, poz. 330)

Rozdział 6

Prace szczególnie niebezpieczne

A. Przepisy ogólne

§ 80. 1. Przez prace szczególnie niebezpieczne rozumie się prace, o których mowa w niniejszym rozdziale, oraz prace określone jako szczególnie niebezpieczne w innych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy lub w instrukcjach eksploatacji urządzeń i instalacji, a także inne prace o zwiększonym zagrożeniu lub wykonywane w utrudnionych warunkach, uznane przez pracodawcę jako szczególnie niebezpieczne.

2. Pracodawca jest obowiązany do ustalenia i aktualizowania wykazu prac szczególnie niebezpiecznych występujących w zakładzie pracy.

§ 81. 1. Pracodawca określa szczegółowe wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych, w szczególności zapewnia:

1) bezpośredni nadzór nad tymi pracami wyznaczonych w tym celu osób;

2) odpowiednie środki zabezpieczające;

3) instruktaż pracowników obejmujący w szczególności:

a) imienny podział pracy,

b) kolejność wykonywania zadań,

c) wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach.

2. Pracodawca zapewnia, aby dostęp do miejsc wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych miały jedynie osoby upoważnione i odpowiednio poinstruowane.

E. Prace na wysokości

§ 105. 1. Pracą na wysokości w rozumieniu rozporządzenia jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.

2. Do pracy na wysokości nie zalicza się pracy na powierzchni, niezależnie od wysokości, na jakiej się znajduje, jeżeli powierzchnia ta:

1) osłonięta jest ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oknami oszklonymi,

2) wyposażona jest w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.

§ 106. 1. Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy, lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości co

najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą i krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób.

2. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad, o których mowa w ust. 1, jest niemożliwe, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości, odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywania pracy.

3. Wymagania określone w ust. 1 nie dotyczą ramp przeładunkowych.

§ 107. Prace na wysokości powinny być organizowane i wykonywane w sposób nie zmuszający pracownika do wychylania się poza poręcz balustrady lub obrys urządzenia, na którym stoi.

§ 108. Przy pracach na: drabinach, klamrach, rusztowaniach i innych podwyższeniach nie przeznaczonych na pobyt ludzi, na wysokości do 2 m nad poziomem podłogi lub ziemi nie wymagających od pracownika wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości, należy zapewnić, aby:

1) drabiny, klamry, rusztowania, pomosty i inne urządzenia były stabilne i zabezpieczone przed nie przewidywaną zmianą położenia oraz posiadały odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenie,

2) pomost roboczy spełniał następujące wymagania:

a) powierzchnia pomostu powinna być wystarczająca dla pracowników, narzędzi i niezbędnych materiałów,

b) podłoga powinna być pozioma i równa, trwale umocowana do elementów konstrukcyjnych pomostu,

c) w widocznym miejscu pomostu powinny być umieszczone czytelne informacje o wielkości dopuszczalnego obciążenia.

§ 109. 1. Przy pracach wykonywanych na rusztowaniach na wysokości powyżej 2 m od otaczającego poziomu podłogi lub terenu zewnętrznego oraz na podestach ruchomych wiszących należy w szczególności:

1) zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska pracy,

2) zapewnić stabilność rusztowań i odpowiednią ich wytrzymałość na przewidywane obciążenia,

3) przed rozpoczęciem użytkowania rusztowania należy dokonać odbioru technicznego w trybie określonym w odrębnych przepisach.

2. Rusztowania i podesty ruchome wiszące powinny spełniać wymagania określone odpowiednio w odrębnych przepisach oraz w Polskich Normach.

§ 110. 1. Przy pracach na: słupach, masztach, konstrukcjach wieżowych, kominach, konstrukcjach budowlanych bez stropów, a także przy ustawianiu lub rozbiórce rusztowań oraz przy pracach na drabinach i klamrach na wysokości powyżej 2 m nad poziomem terenu zewnętrznego lub podłogi należy w szczególności:

1) przed rozpoczęciem prac sprawdzić stan techniczny konstrukcji lub urządzeń, na których mają być wykonywane prace, w tym ich stabilność, wytrzymałość na przewidywane obciążenie oraz zabezpieczenie przed nie przewidywaną zmianą położenia, a także stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania linek bezpieczeństwa,

2) zapewnić stosowanie przez pracowników, odpowiedniego do rodzaju wykonywanych prac, sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości jak: szelki bezpieczeństwa z linką bezpieczeństwa przymocowaną do stałych elementów konstrukcji, szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym (do prac w podparciu — na słupach, masztach itp.),

3) zapewnić stosowanie przez pracowników hełmów ochronnych.

2. Wymagania określone w ust. 1 dotyczą również prac wykonywanych na galeriach, pomostach, podestach i innych podwyższeniach, o których mowa w § 108, jeżeli rodzaj pracy wymaga od pracownika wychylenia się poza balustradę lub obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości.

inne rozporządzenie

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych. (Dz. U. Nr 47, poz. 401)

Rozdział 9

Roboty na wysokości

§ 133. 1. Osoby przebywające na stanowiskach pracy, znajdujące się na wysokości co najmniej 1 m od poziomu podłogi lub ziemi, powinny być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości w sposób, o którym mowa w § 15 ust. 2.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do przejść i dojazdów do tych stanowisk oraz do klatek schodowych.

§ 134. Otwory w stropach, na których prowadzone są roboty lub do których możliwy jest dostęp ludzi, należy zabezpieczyć przed możliwością wpadnięcia lub ogrodzić balustradą, o której mowa w § 15 ust. 2.

§ 135. Pomosty robocze, wykonane z desek lub bali, powinny być dostosowane do zaprojektowanego obciążenia, szczelne i zabezpieczone przed zmianą położenia.

§ 136. Otwory w ścianach zewnętrznych obiektu budowlanego, stropach lub inne, których dolna krawędź znajduje się poniżej 1,1 m od poziomu stropu lub pomostu, powinny być zabezpieczone balustradą, o której mowa w § 15 ust. 2.

§ 137. Pozostawione w czasie wykonywania robót w ścianach otwory, zwłaszcza otwory na drzwi, balkony, szyby dźwigów, powinny być zabezpieczone balustradą, o której mowa w § 15 ust. 2.

§ 138. 1. Przemieszczane w poziomie stanowisko pracy powinno mieć zapewnione mocowanie końcówki linki bezpieczeństwa do pomocniczej liny ochronnej lub prowadnicy poziomej, zamocowanej na wysokości około 1,5 m, wzdłuż zewnętrznej strony krawędzi przejścia.

2. Wytrzymałość i sposób zamocowania prowadnicy, o której mowa w ust. 1, powinny uwzględniać obciążenie dynamiczne spadającej osoby.

§ 139. 1. W przypadku gdy zachodzi konieczność przemieszczania stanowiska pracy w pionie, linka bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa powinna być zamocowana do prowadnicy pionowej za pomocą urządzenia samohamującego.

2. Długość linki bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa nie powinna być większa niż 1,5 m.

§ 140. Amortyzatory spadania nie są wymagane, jeżeli linki asekuracyjne są mocowane do linek urządzeń samohamujących, ograniczających wystąpienie siły dynamicznej w momencie spadania, zwłaszcza aparatów bezpieczeństwa lub pasów bezwładnościowych.

§ 141. 1. Drabina bez pałaków, której długość przekracza 4 m, przed podniesieniem lub zamontowaniem powinna być wyposażona w prowadnicę pionową, umożliwiającą założenie urządzenia samohamującego, połączonego z linką bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa.

2. Prowadnica pionowa z urządzeniem samohamującym może być zamocowana na wznoszonej konstrukcji drabiny, na klamrach lub szczeblach, w odległości od osi drabiny nie większej niż 0,4 m.

§ 142. 1. Osoby korzystające z urządzeń krzeselkowych, drabin linowych lub ruchomych podestów roboczych powinny być dodatkowo zabezpieczone przed upadkiem z wysokości za pomocą prowadnicy pionowej, zamocowanej niezależnie od lin nośnych drabiny, krzeselka lub podestu.

2. Prowadnica pionowa, o której mowa w ust. 1, powinna być naciągnięta w sposób umożliwiający przesuwanie w górę aparatu samohamującego.

3. Prowadnica pionowa, o której mowa w ust. 1, powinna być zabezpieczona przed odchyleniem się większym niż o 2 m. Urządzenia zabezpieczające przed odchyleniem się lin powinny umożliwiać przesuwanie się urządzenia samohamującego.

4. Długość linki bezpieczeństwa, łączącej szelki bezpieczeństwa z aparatem samohamującym, nie powinna przekraczać 0,5 m.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby. (Dz. U. Nr 62, poz. 288)

Na podstawie art. 225 § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się rodzaje prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji, ze względu na możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego.

2. Wykaz prac, o których mowa w ust. 1, określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Przepisy rozporządzenia nie naruszają odrębnych przepisów określających rodzaje prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby ze względu na możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. (poz. 288)

WYKAZ RODZAJÓW PRAC, KTÓRE POWINNY BYĆ WYKONYWANE PRZEZ CO NAJMNIEJ DWIE OSOBY

1. Prace wykonywane wewnątrz zbiorników, kotłów, silosów i urządzeń technologicznych, w tym prace w zbiornikach otwartych, które nie pozwalają na bezpośredni kontakt wizualny co najmniej z jednym pracownikiem.

2. Prace w pomieszczeniach, w których występują gazy lub pary trujące, żrące albo duszące, przy których wykonywaniu wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej.

3. Prace związane z:

— montażem i demontażem studzienek, stacji pomp wodnych przy głębokościach większych od 2 m,

— odmulaniem i pogłębianiem cieków i zbiorników wodnych,

— budową i pogłębianiem studni kopanych przy głębokościach większych od 2 m.

4. Prace w pomieszczeniach sekcyjnych zakładów utylizacji.

5. Prace na czynnych gazociągach i przemysłowych instalacjach gazowych.

6. Prace przy obsłudze autoklawów przemysłowych.

7. Prace na stanowiskach organizowanych w magazynach substancji trujących i żrących.

8. Prace przy usuwaniu skażeń chemicznych.

9. Prace związane z transportowaniem i stosowaniem materiałów wybuchowych.

10. Prace przy usuwaniu skutków wypadków i awarii radiacyjnych.

11. Prace związane z transportem i przeładunkiem materiałów promieniotwórczych, wymagające nadzoru dozymetrycznego.

12. Prace w sterowniach i przy kanałach reaktorów jądrowych oraz w sterowniach i bunkrach akceleratorów.

13. Prace związane z obsługą studzienek i zbiorników ścieków radioaktywnych.

14. Prace badawcze z użyciem urządzeń plazmowych do syntezy termojądrowej.

15. Prace związane z konserwacją, montażem i naprawą dźwigów, suwnic, żurawi wieżowych i samojezdnych, układnic magazynowych i schodów ruchomych.

16. Prace spawalnicze, cięcie gazowe i elektryczne oraz inne prace wymagające postępowania się otwartym źródłem ognia w pomieszczeniach zamkniętych albo w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem.

17. Prace przy urządzeniach elektroenergetycznych znajdujących się całkowicie lub częściowo pod napięciem, z wyjątkiem prac polegających na wymianie w obwodach o napięciu do 1 kV bezpieczników i żarówek (światłówek).

18. Prace wykonywane w pobliżu nie osłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem.

19. Prace przy wyłączonym spod napięcia torze dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej o napięciu 1 kV i powyżej, jeżeli drugi tor linii pozostaje pod napięciem.

20. Prace przy wyłączonym spod napięcia elektroenergetycznych liniach napowietrznych, które krzyżują się z liniami znajdującymi się pod napięciem.

21. Prace przy wykonywaniu prób i pomiarów w zakładach energetycznych oraz innych zakładach przy urządzeniach elektroenergetycznych, z wyłączeniem prac stale wykonywanych przez wyznaczonych pracowników w ustalonych miejscach pracy (laboratoria, stacje prób).

22. Prace przy budowie i eksploatacji napowietrznych linii elektroenergetycznych:

— w terenie trudno dostępnym lub zalesionym, wymagającym ścinania drzew,

— przy wymianie słupów i przewodów na słupach.

23. Prace przy budowie i eksploatacji napowietrznych linii telekomunikacyjnych wykonywanych:

— na skrzyżowaniach z liniami energetycznymi, kolejowymi oraz w bezpośrednim sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych (dróg, rzek, mostów, wiaduktów) i gazociągów,

— w terenie trudno dostępnym lub zalesionym, wymagającym ścinania drzew,

— przy wymianie słupów i przewodów na słupach.

24. Prace przy eksploatacji linii kablowych ze zdalnym zasilaniem oraz przy urządzeniach zdalnego zasilania.

25. Prace w studniach kablowych, w pomieszczeniach z nimi połączonych i dołkach monterskich.

26. Prace na obiektach radiokomunikacyjnych w terenie górskim trudno dostępnym.

27. Prace konserwacyjne przy nadajnikach radiowych i telewizyjnych oraz prace wykonywane na polach antenowych.

28. Prace w telekomunikacji przy nie obsługiwanych stacjach wzmacniakowych i komorach kablowych.

29. Prace wykonywane na wysokości powyżej 2 m w przypadkach, w których wymagane jest zastosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości.

30. Prace w wykopach i wyrobiskach o głębokości większej od 2 m.

31. Prace ziemne wykonywane metodą bezodkrywkową.

32. Prace geodezyjno-melioracyjne na terenach bagiennych.

33. Prace w kesonach i prace nurków.

34. Prace malarzy, konserwatorów okrętowych, wykonywane poza burtą statku lub z zewnętrznego rusztowania wiszącego oraz prace na masztach.

35. Prace na statkach w: zbiornikach wodnych, paliwowych, balastowych, kolektorach, przelotniach, zasobnikach powietrza silników spalinowych, zenzach, koferdamach, tunelach przystępkowych, karterach silników i komorach łańcuchowych.

36. Prace związane z otwieraniem i zamykaniem luków ładowni na statkach.

37. Prace na otwartych pokładach statków w warunkach sztormowych oraz na stanowiskach manewrowych, cumowniczych na dziobie i rufie.

38. Prace na statkach przy przeładunkach i manipulacjach materiałów niebezpiecznych.

39. Prace na statkach wykonywane na wysokości powyżej 5 m na nie umocowanych w sposób stały drabinkach.

40. Prace kontrolerów fitosanitarnych na statku lub barce.

41. Prace przy oznakowywaniu i remoncie dróg na odcinkach nie zamkniętych dla ruchu.

42. Prace maszynistów kolejowych zatrudnionych na:
— lokomotywach elektrycznych nie wyposażonych w dwa aktywne systemy zabezpieczeń, tj. czuwak aktywny i system samoczynnego hamowania pociągu,
— pojazdach trakcyjnych, poruszających się z szybkością powyżej 130 km/h,
— lokomotywach prowadzących pociągi w ruchu towarowym po liniach, na których miarodajne pochylenie na obsługiwanym odcinku jest większe niż 15 promili na długości 1000 m.
43. Prace operatorów sprężarek chłodniczych, prace przy napełnianiu instalacji amoniakiem oraz prace wykonywane w komorach chłodniczych, gdy drzwi do tych komór otwierane są tylko z zewnątrz.
44. Prace przy ogłuszaniu zwierząt w zakładach przemysłu mięsnego.
45. Prace związane z obsługą i zabiegami weterynaryjnymi zwierząt dużych w stacjach hodowli i unasienniania.
46. Prace związane z dokarmianiem ryb z łódki.
47. Prace związane ze stosowaniem:
— środków ochrony roślin podczas zabiegu fumigacji,
— środków ochrony roślin w uprawach pod osłonami i w pomieszczeniach zamkniętych.
48. Prace związane ze świadczeniem usług w zakresie stosowania preparatów ochrony roślin w formie płynnej, zaliczanych do pierwszej kategorii toksyczności.
49. Prace przy pozyskiwaniu drewna w lesie.
50. Prace związane z ratownictwem górskim.

Reasumując:

Jak wynika z:

- § 81. 1. ROZPORZĄDZENIA MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy pracodawca ma obowiązek przeszkolić pracownika wykonującego prace pow. 1 m,
- prace na wysokości są zaliczone do prac szczególnie niebezpiecznych cyt. rozporządzenia i w połączeniu z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby i załącznikiem do niego a szczególności z pkt. 29 - pracownik nie powinien pracować sam.

Należy nadmienić, że prace na wysokości winny być wykonywane w bezpośrednim nadzorze.

z poważaniem:

Andrzej Dzedzic

w przypadku wątpliwości podaje kontakt:

Biuro Doradczo-Usługowe BHP Andrzej Dzedzic
ul. Zazamcze 24; 33-200 Dąbrowa Tarnowska
tel. / fax.: 014 – 642-26-37, tel. kom.: 0-603-93-93-15
e-mail: bhp.andrzej@wp.pl